

29/6/01

**MINISTERIEEL BESLUIT HOUDENDE
DEFINITIEVE BESCHERMING ALS LANDSCHAP**

**DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN,
HUISVESTING EN AMBTENARENZAKEN,**

Gelet op het decreet van 16 april 1996 houdende bescherming van landschappen;

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7 ;

Gelet op het besluit van de Vlaamse regering van 13 juli 1999 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse regering, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse regering van 15 oktober 1999, 14 april 2000, 26 mei 2000, 10 mei 2001 en 18 mei 2001;

Gelet op het ministerieel besluit van 20 juli 2000 houdende voorlopige bescherming als landschap;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 22 maart 2001;

BESLUIT :

Artikel 1. Overeenkomstig het decreet van 16 april 1996 wordt definitief beschermd, zoals afgebakend op bijgaand plan:

Wegens zijn esthetische, historische en natuurwetenschappelijke waarde:
- als landschap:

Abdijsite Kolen-Kolenberg, gelegen te
Borgloon (Kerniel), Colenstraat ;

bekend ten kadaster:

Borgloon, 1e afdeling, sectie B, perceelnummer(s) 408H, 409K(DEEL), 409L, 411C, 411E, 64A, 65A, 66A, 67, 68, 69A, 70, 71, 76A, 77F, 77G, 77H, 77K, 77L, 84A, 86A, 87B, 88B, 89, 90, 91, 92B, 92D, 92K, 92L, 92M, 92N, 92P, 92R, 92S, 92T, 92V, 92W, 97/2, 97B;

Borgloon, 3e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) 224A, 226A, 250/2, 255(DEEL), 271F(DEEL), 272C(DEEL), 273L, 273M, 274E, 303E, 304D, 306F, 334B, 397F, 398D, 399/2, 399E, 400/2, 413/2, 426/2, 433B, 435/2, 435D, 437F, 438E, 467/2, 467C, 468/2, 468E, 468F, 469B, 470C, 471, 472A, 472C, 472D, 473C, 475D, 477F, 477G, 478A, 480B, 481A, 481B, 481G, 481K, 481L, 482B, 482C, 484C, 485, 486G, 486H, 487A, 489B.

Art. 2.

De **esthetische** waarde wordt als volgt omschreven:

- De abdij van Kolen is de structurerende beelddrager te midden van een vrij gaaf bewaard gebleven zachtglooiend vruchtbaar landbouwgebied op de grens van droog en vochtig Haspengouw.
- De asymmetrische vallei van de Kleine Herk met graften op de steilste helling en een amfiteatervormig dalhoofd, hoogstamboomgaarden, hagen en het panoramisch uitzicht van op de Kolenberg bieden een hoge visuele belevingswaarde.

De **historische** waarde wordt als volgt omschreven:

- De abdij is de oudste van drie kloosters die de Kruissheren gedurende de 15de eeuw in de Zuidelijke Nederlanden gesticht hebben.
- Het duidelijk in het landschap zichtbaar zijn van relictten van de historische continuïteit in het wegen-en perceleringspatroon, alsook in het bodemgebruik, naast 19de en 20ste eeuwse landschapsstorende structuren zoals de spoorweg en de veiling

De **natuurwetenschappelijke** waarde wordt als volgt omschreven:

- Geografisch bevindt het landschap zich op het talud tussen Laag-en Midden België. De steilrand valt hier samen met de grens tussen Droog- en Vochtig Haspengouw en met de overgang van de Zand- naar de Leemstreek. Deze natuurlijke steilrand is een belangrijke landschapsvormde factor. Dergelijke overgangsgebieden worden gekenmerkt door een eigen dynamiek en zijn bijgevolg in ecologisch en geografisch opzicht uitermate belangrijk.
- De aanwezigheid van een kalkrijke bodem en van verschillende bodemseries, vallei-en depressiegronden, plateaugronden, vochtgradiënten, enz... op een beperkte oppervlakte ligt aan de basis van de grote plantendiversiteit.
- Het voorkomen van zeldzaam wordende vegetaties als dottergraslanden en gemeenschappen van grote zeggesoorten in de vallei van de Kleine Herk, droge kalkgraslandvegetaties op taluds en in de bovenloop van de Vilsterbeek.
- De aanwezigheid in het landschap van zeldzame kalkminnende plantensoorten.

De doelstellingen van het toekomstig beheer worden als volgt omschreven:

Een bescherming als landschap is een wettelijk instrumentarium dat de mogelijkheid biedt om een waardevol landschap als één geheel te beschermen, instand te houden en te beheren. Door de oprichting van een beheerscommissie wordt een continu overlegplatform gecreeërd en door het opstellen van een beheersplan heeft men de mogelijkheid een doorlopend beheer uit te werken dat kadert in een globale visie met aandacht voor de belangrijke intrinsieke waarden van het gebied.

Het beheer moet die instrinsieke waarden van het gebied behouden en verbeteren.

Dit houdt de instandhouding in van

- Behoud en herstel, tenminste alternerend, van de houtige begroeiing (els en wilg) langs de beekoevers van de Kleine Herk en de Winterbeek, zodat de dieren niet overal de kanten kunnen aflopen en verdere afslag en uitspoeling verhinderd wordt.
- Behoud van de habitats voor zeldzame bos- en graslandsoorten.
- Behoud en ontwikkeling van gradiënten en succesiestadia
- Behoud van alle waardevolle graslanden en eventueel streven naar uitbreiding.
- Buffering van waardevolle graslanden ten aanzien van omliggende intensief beheerde percelen.
- Behoud van de waardevolle begroeiing op wegbermen, taluds en holle wegen.
- Uitvoeren van concrete hydrologische studies, zodat ook het aspect van waterkwaliteit en- kwantiteit naar de toekomst toe veilig gesteld kan worden.
- Behoud van hekkens. Traditioneel werd aan de ingang van een boomgaard een smeedijzeren hekken ("barrier") geplaatst. Iedere streek had zowat haar eigen typen van hekkens, zowel qua vorm, steunpaal, verankering, ... gaven zij eenheid aan een streek.

De doelstellingen van het toekomstig beheer, die de optimale verwezenlijking van de waarden die aanleiding hebben gegeven tot de bescherming, omschrijven.

Het toekomstig beheer moet erop gericht zijn het landschap als een structureel geheel te bewaren en zijn huidige waarden als karakteristieken te bestendigen.

Het uitwendig beheer omvat:

- Behouden van een bepaalde grondwaterstand en waterkwaliteit in de naaste omgeving.
- Het aanleggen van bufferstroken voor het opheffen van bemestinginvloed uit de omgeving.
- Het controleren van betreding, plukken, uitgraven van planten door recreanten.
Voor het instellen van bufferzones zijn geen algemene richtlijnen bekend over de breedte en de omvang. Elk geval dient dus afzonderlijk onder de loep genomen te worden.
- Binnen de perken houden van recreatie.

Het inwendig beheer houdt de volgende specifieke beheersvormen in:

- Maai-en beweidingsregime instellen.
De frequentie van een bepaalde beheersvorm of van een combinatie van beheersvormen bepaalt in grote mate het uitzicht en de soortenrijkdom van het grasland.

Dottergraslanden en natte/vochtige graslanden.

Uitwendig beheer:

- Voorkomen van inspoeling vanuit het omliggend agrarisch gebied.
- Verbeteren van de waterkwaliteit (opheffen van bestaande lozingspunten).
- Instellen van een voldoende hoge grondwaterstand.

Inwendig beheer:

- Adequaat gras- of maaibeheer instellen. Hiermee beogen we niet alleen het in standhouden van de waardevollere moerasspirearugten maar ook een omzetting naar dottergraslanden.
- Op termijn verwijderen van populieren wegens hun ontwaterende en bodemaanrijkende eigenschappen.
De beschaduwing is te groot.
- Aanbrengen van schermbeplanting rond de KMO bedrijven.

Kruidvliervegetatie.

- Mag slechts 1x per jaar gemaaid worden.

Vegetatie met dominantie van Groot moerasscherm/Grote zeggenvegetaties/moerasspirearuigten.

- De vegetatie met dominantie van Groot moerasscherm is afhankelijk van de waterkwaliteit en -kwantiteit. Deze vegetatie vereist helder, voedselrijk, meestel kalkrijk, zwak stromend water.
- Het uitblijven van beheer zorgt vaak voor een overgang naar banale ruigtes. Een ander knelpunt werd al eerder aangehaald bij de graslanden nl. het aanplanten van populieren. Hierdoor wordt de beschaduwing groter, daalt de waterstand en treedt er mogelijk een voedselverrijking op. Dit zorgt dan op zijn beurt voor een versnelde evolutie naar soortenarmere ruigtes. Bovendien zou een bijkomende hydrologische studie hier nodig zijn voor het veiligstellen van waterkwantiteit en waterkwaliteit voor deze zones. Voor de zeggenvegetaties dient behoud en oppervlaktevergroting nagestreefd te worden.

Zomen.

Het behoud van zomen houdt in dat er geleidelijke overgangen van grasland naar bos of struweel of tussen graslanden onderling bestaan.

Het voorkomen van plotse overgangen is hier dan ook het voornaamste knelpunt.

De oplossingen bestaan uit :

- * behoud van de bestaande overgangen.
- * bij bestaande bossen of bij bosuitbreiding de ruimte voor een zoomvegetatie voorzien;
- * behoud van holle wegen met typische zoomvegetaties;
- * aanleggen van verbrede schouders bij taluds en holle wegen, aan randen van weilanden.
- * behoud van waardevolle struwelen.

Hoogstamboomgaard.

Regelmatige snoei en vervangen van verdwenen bomen.

Maai- of graasbeheer.

Tuin.

Onderhoud van tuinpaden, gazon en aanplantingen.

Art.3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

- A. De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse regering van 3 juni 1997 houdende algemene beschermingsvoorschriften, advies- en toestemmingsprocedure, instelling van een register en vaststelling van een herkenningsteken voor beschermde landschappen (Belgisch Staatsblad 1 oktober 1997).

Om te voorkomen dat er zich handelingen of ontwikkelingen voordoen die afbreuk zouden doen aan de waarden van het landschap of ze in gevaar zouden brengen stelt Monumenten en Landschappen voor om de bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 1997 houdende algemene beschermingsvoorschriften, advies- en toestemmingsprocedure, instelling

van een register en vastelling van een herkenningsteken voor beschermde landschappen, integraal toe te passen voor de percelen begrensd door de noord-zuid verlopende historische holle weg en de oostgrens van het landschap.

Voor de percelen begrensd door de Vilsterbeek, de hoger genoemde holle weg en de spoorweg geldt enkel het volgende bouwverbod als specifiek beschermingsvoorschrift en zijn de algemene beschermingsvoorschriften niet van toepassing.

"Behoudens voorafgaande en schriftelijke toestemming vanwege de Minister of zijn gemachtigde is het oprichten van een gebouw of eender welke constructie uit om het even welk materiaal, in de grond ingebouwd, aan de grond bevestigd, op de grond steunend, of aan om het even welke drager vastgemaakt, verboden".

Brussel, 29-06-2001.

Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Ambtenarenzaken ,

Paul Van Grembergen.